

**НАРЕДБА № 1 от 19 август 2020 г.
за изискванията за дейността на здравните медиатори**

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определят:

1. изискванията за дейността на здравните медиатори;
2. условията, редът и критериите за подпомагане от юридически лица с нестопанска цел на дейността на общините по провеждане на политики в областта на здравната профилактика сред населението и на лекарите при и по повод на предоставяната медицинска помощ.

Раздел II

Дейност на здравните медиатори

Чл. 2. (1) Здравните медиатори подпомагат дейността на общините по провеждане на политики в областта на здравната профилактика сред населението и на лекарите при и по повод на предоставяната медицинска помощ.

(2) Здравните медиатори осъществяват дейността по ал. 1, като:

1. подпомагат достъпа до медицинска помощ на лица от уязвими групи чрез:
 - а) информирание и разясняване на правата и задълженията на пациента;
 - б) информирание за здравните дейности, гарантирани от бюджета на Националната здравноосигурителна каса;
 - в) информирание за медицински услуги извън обхвата на задължителното здравно осигуряване;
 - г) придружаване до общопрактикуващ лекар и/или друг/и медицински специалист/и;
 - д) при необходимост оказване на съдействие при изготвяне на необходими документи – за възстановяване на здравноосигурителни права; при настаняване и/или изписване от лечебно заведение; за извършване експертиза на временната неработоспособност, експертиза на вида и степента на увреждане и експертиза на трайно намалената работоспособност; за заплащане от дирекция „Социално подпомагане“ на оказана болнична медицинска помощ за диагностика и лечение; за получаване на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия по Закона за хората с увреждания и др.;
 - е) оказване на съдействие за закупуване на лекарствени продукти и медицински изделия;
 - ж) подпомагане дейността по превенция на насилието над медицински специалисти;
2. осъществяват дейности по промоция на здравето сред уязвими групи чрез:
 - а) информирание по въпроси, свързани със семейното планиране, сексуалното и репродуктивното здраве;
 - б) информирание и разясняване на ползата от ваксинопрофилактиката, рисковете от ваксинопредотвратимите инфекциозни заболявания и техните усложнения;
 - в) информирание за вредите от тютюнопушенето, употребата на алкохол и наркотични вещества;
 - г) предоставяне на съвети за хигиена и хранене;
3. при необходимост оказват съдействие на общопрактикуващите лекари:
 - а) за обхващане на включените в пациентския им списък лица с необходимите ваксини за възрастта съгласно Имунизационния календар на Република България и на такива с непълнен имунизационен статус;

- б) при организирането и провеждането на имунизационни кампании;
 - в) за осъществяване на профилактични прегледи на включените в пациентския им списък лица;
 - г) при прилагане на профилактични и противоепидемични мерки при възникване на епидемична ситуация;
 - д) при изпълнение на програми в областта на здравната профилактика;
4. при необходимост оказват съдействие на лекарите по дентална медицина:
- а) за осъществяване на дентални профилактични и лечебни дейности;
 - б) при изпълнение на профилактични национални и регионални програми в областта на денталната медицина;
5. оказват съдействие на регионалните здравни инспекции:
- а) за обхващане на лица без избран общопрактикуващ лекар с необходимите ваксини за възрастта съгласно Имунизационния календар на Република България и на такива с непълнен имунизационен статус;
 - б) при организирането и провеждането на имунизационни кампании;
 - в) при прилагане на профилактични и противоепидемични мерки при възникване на епидемична ситуация;
 - г) при изпълнение на програми в областта на здравната профилактика;
6. оказват помощ на лица от уязвими групи при взаимодействие с държавни и общински органи и институции във връзка с предоставяне на медицинска помощ, интегрирани здравно-социални услуги и осъществяване на дейности в областта на здравната профилактика.

Чл. 3. При осъществяване на дейностите по чл. 2, ал. 2 здравните медиатори спазват следните принципи:

1. отговорност;
2. спазване и зачитане на човешките права и правата на хората с увреждания;
3. зачитане достойнството на личността;
4. зачитане правото на изразяване на мнение и изслушване;
5. конфиденциалност;
6. индивидуален подход;
7. непрекъснатост и приемственост;
8. своевременност;
9. междуинституционално сътрудничество.

Чл. 4. (1) Дейностите по чл. 2, ал. 2 се извършват въз основа на разработен годишен план.

(2) Дейността по конкретен случай включва запознаване и формулиране на проблема, разработване на индивидуален план за работа, в т.ч. определяне на срокове за изпълнение на дейностите, актуализиране на плана при необходимост и изпълнение на дейностите.

(3) Здравният медиатор съставя досие за всеки конкретен случай, в което се съхраняват наличните документи за извършените дейности – в оригинал или копие. Досиетата се съхраняват за срок от пет години в съответната община.

(4) Не по-малко от половината от работното време на здравните медиатори е на терен – сред уязвимите групи на територията на съответната община.

Раздел III

Изисквания за назначаване на здравни медиатори

Чл. 5. (1) За здравен медиатор може да бъде назначено лице, което:

1. е навършило пълнолетие;
2. не е поставено под запрещение;
3. не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер на лишаване от свобода;
4. има завършено средно образование;
5. владее майчиния език на лицата от уязвимата група;
6. познава културата и проблемите на уязвимата група;
7. познава нормативните актове в системата на здравеопазването и закрилата на детето;
8. има умения за работа с компютър – MS Word, електронна поща.

(2) Познанията и/или опитът в здравната и социалната сфера са предимство при назначаване.

Чл. 6. Подборът на кандидати за здравен медиатор се извършва от комисия, назначена от кмета на съответната община, в състава на която се включват:

1. представители на общината;
2. представител на регионалната здравна инспекция;
3. представител на съвета за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към съответната областна администрация;
4. представител на местната уязвима общност;
5. представител на юридическо лице с нестопанска цел, имащо отношение към дейността на здравните медиатори на национално ниво;
6. представител на дирекция „Социално подпомагане“ или на лечебно заведение, което работи на територията на съответната община.

Чл. 7. (1) Здравният медиатор работи по трудов договор, сключен с кмета на съответната община.

(2) Преди постъпване на работа здравният медиатор преминава обучение във висше училище или в Националния център по общественото здраве и анализи по програма, утвърдена от министъра на здравеопазването. Обучението е с продължителност не по-малко от 240 академични часа, от които не по-малко от 220 часа са присъствени.

(3) Здравният медиатор постъпва на работа в едноседмичен срок от получаването на удостоверение за успешно преминато обучение по ал. 2.

(4) Здравният медиатор преминава не по-малко от две допълнителни обучения за професионално развитие годишно, едното от които е в специализираната администрация на съответната регионална здравна инспекция.

Чл. 8. (1) Кметът на общината осигурява на здравния медиатор работно място, оборудвано с бюро и компютър с достъп до интернет.

(2) Кметът на общината определя пряк ръководител на здравния медиатор, който заедно със здравния медиатор изготвя годишен план, месечни планове за дейността на здравния медиатор, приоритетите в дейността му, ръководи текущата му работа и приема отчетите му.

Раздел IV

Отчитане на дейността на здравния медиатор

Чл. 9. (1) Здравният медиатор изготвя ежемесечни отчети за работата си, които представя на прекия си ръководител, както и шестмесечни и годишни отчети, които представя на прекия си ръководител и на кмета на общината. Образецът за изготвяне на отчетите е съгласно приложението.

(2) Годишните отчети за дейността на здравните медиатори на територията на съответната община се представят в обобщен вид от кмета на общината на Министерството на здравеопазването.

(3) Ежемесечните отчети се изготвят и представят в срок до 10 дни от изтичане на отчетния период, а шестмесечните и годишните отчети – в срок до един месец от изтичане на отчетния период.

Раздел V

Условия, ред и критерии за подпомагане на дейността на общините в областта на здравната профилактика от юридически лица с нестопанска цел

Чл. 10. (1) Дейността на общините по провеждане на политики в областта на здравната профилактика сред населението може да се подпомага от юридически лица с нестопанска цел с доказан опит в съответната област.

(2) Юридическите лица с нестопанска цел по ал. 1 подпомагат дейността на общините въз основа на споразумение за сътрудничество, сключено по реда на чл. 61 от Закона за местното самоуправление и местната администрация.

(3) Юридическите лица с нестопанска цел по ал. 1 трябва да отговарят на следните критерии:

1. имат най-малко едногодишен опит в работата в областта на здравната профилактика;
2. обезпечени са с човешки ресурси с компетентност в областта на медицината, денталната медицина, фармацията и здравните грижи;
3. имат управленски капацитет;
4. обезпечени са с материални ресурси за осъществяване на работа в областта на здравната профилактика;
5. имат опит в работата в мрежа и партньорство с други организации със сходна дейност, медицински специалисти, педагогически специалисти, социални работници, полиция.

(4) За сключване на споразумение за сътрудничество с общината юридическото лице с нестопанска цел заявява интерес за изпълнение на дейности в областта на здравната профилактика сред населението и представя:

1. данни за единния идентификационен код на юридическото лице с нестопанска цел от търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, които се водят от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието;
2. материали, представящи юридическото лице с нестопанска цел – годишни отчети, стратегически планове, брошури, правила и ред за извършване на общественополезна дейност и др.;
3. информация за изпълнение на критериите по ал. 3.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на наредбата „юридическо лице с нестопанска цел, имащо отношение към дейността на здравните медиатори на национално ниво“ е юридическо лице с нестопанска цел, което съгласно своя учредителен акт има за цел повишаване знанията и уменията на здравните медиатори и повишаване качеството на предоставяните от тях услуги; има не по-малко от 10 години опит в работата със здравни медиатори и има членове – здравни медиатори, в не по-малко от 50 % от общините в Република България.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. Издадените до влизане в сила на наредбата сертификати от Министерството на здравеопазването за преминалата обучителна програма за здравен медиатор по проект

„Подобряване достъпа до здравни грижи на ромски жени и деца в селски райони“, PHARE 2001, и удостоверения от висши училища за следдипломно обучение за завършен квалификационен курс „Здравен медиатор“ се считат за удостоверения за успешно преминато обучение по тази наредба.

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 29, ал. 3 и 4 от Закона за здравето.

Министър: **Костадин Ангелов**